

H(II) - Sanskrit - H - 4(Course - I)

2017

SANSKRIT - HONOURS

FOURTH PAPER

Course - I

Full Marks : 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 20)

1. Write an essay in Sanskrit (minimum 150 words) on
any *one* of the following : 20

- (a) छात्रजीवने समाजसेवाया उपयोगिता।
- (b) ईश्वरचन्द्रविद्यासागरस्य जीवनचरितम्।
- (c) वृक्षसंरक्षणम् तदुपयोगश्च।

Unit - II

(Marks : 30)

2. What is the title of Canto II of *Bhāṭṭikāvya*? What
is the other title of this work? How many cantos are there
in it? Give a vivid description of the encounter of Rāma
with Mārīca and other demons as you have read in this
text.

1+1+1+7=10

P.T.O.

(2)

Or,

Justify the propriety of the remark in respect of the *Bhaṭṭikāvya* : “व्याख्यागम्यमिदं काव्यम्”. Do you know any other similar work in Sanskrit literature ? — Name the author and the work. 8+2=10

3. Translate into Bengali or English any *two* of the following versés : 4×2=8

(a) बिम्बागतैस्तीरवनैः समृद्धिं

निजां विलोक्यापहृतां पयोभिः ।

कूलानि सामर्षतयेव तेनुः

सरोजलक्ष्मीं स्थलपद्महासैः ॥

(b) वनानि तोयानि च नेत्रकल्पैः

पुष्पैः सरोजैश्च निलीनभृङ्गैः ।

परस्परं विस्मयवन्ति लक्ष्मी-

मालोकयाञ्चक्रुरिवादरेण ॥

(c) अदृक्षताम्भांसि नवोत्पलानि

रुतानि चाश्रौषत षट्पदानाम् ।

आघ्रायि वान् गन्धवहः सुगन्ध-

स्तेनारविन्दव्यतिषङ्गवांश्च ॥

4. Explain in Sanskrit with reference to the context any one of the following : 7

(a) प्रभातवाताहतिकम्पिताकृतिः

कुमुद्वतीरेणुपिशङ्गविग्रहम्।

निरास भृङ्गं कुपितेव पद्मिनी

न मानिनीशं (सं) सहतेऽन्यसंगमम्॥

(b) न तज्जलं यन्न सुचारुपङ्कजं

न पङ्कजं तद् यदलीनषट्पदम्।

न षट्पदोऽसौ न जुगुञ्ज यः कलं

न गुञ्जितं तन्न जहार यन्मनः॥

5. (a) Name and expound the *Samāsa* in any one of the following : 2

सामर्षतया in 3(a) ;

अलीनषट्पदम् in 4(b).

(b) Write grammatical notes on any one of the following : 2

सुगन्धः in 3(c) ;

मानिनीशं (सं) सहते in 4(a).

(c) Derive any one of the following : 1

आलोकयाज्वक्त्रुः in 3(b) ;

आम्रायि in 3(c).